

Ajaloo ainekava. 11 klass. III kursus „Eesti ajalugu II (kuni 19. sajandi lõpuni)“

Õpilane:

- 1) tunneb ajastute iseloomulikke tunnuseid ja vaimulaadi, Eesti ajaloo seoseid Euroopa ja maailma ajalooga, mõistab ajaloolise arengu järjepidevust ning ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 2) tunneb maailma olulisemaid kultuurisaavutusi ja mõistab kultuuri järjepidevust, väärtustab kultuurilist mitmekesisust, teadvustab kultuuri rolli enesemääratlemises ning oma rolli kultuuri kandjana ja kultuuripärandi säilitajana;
- 3) võrdleb ning analüüsib poliitilisi, ühiskondlikke, olmelisi ja/või kultuurilisi arengusuundi ja probleeme, kirjeldab ideoloogiliste ning tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ja väärtushinnanguile, võrdleb suurriikide mõju maailma majandusele ning poliitikale eri ajastuil, analüüsib riikidevahelist koostööd ja konfliktide lahendamise viise;
- 4) leiab, selekteerib, refereerib ning analüüsib kriitiliselt infot, erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja seisukohti, hindab allika või käsitluse usaldusväärsust, eristab fakti arvamusest; selgitab sündmuste või protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 5) kasutab ajalooõnnavara, erinevaid õpivõtteid, korrigeerib oma eksimusi, koostab referaate ja uurimusi, kirjutab arutlusi, osaleb diskussioonis, töötab kaardiga, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab IKT vahendeid;
- 6) suudab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning arvestades ajastu eripära.

Kuu	Õpitulemus	Õppesisu	Kohustuslik hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (õpikeskkond, läbivad teemad, lõiming, üldpädevused)
September-oktoober	1) Teab, kuidas toimus Rootsi võimu järkjärguline kehtestamine kogu Eesti alal; iseloomustab allikate ja teabetekstide põhjal Rootsi poliitikat Eesti- ja Liivimaal; kirjeldab talurahva õigusliku ja	I. Rootsi aeg (10 t). Rootsi suurriigi ajastu. Rootsi keskvoim ja baltisaksa aadel. Majanduslik areng: talurahva õiguslik seisund ja majanduslik olukord. Reduktsioon ja selle tulemused. Manufaktuuride teke. Kaubandus.	Kirjalik töö: ”Roots aeg”	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus.. Õpipädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane

	<p>majandusliku olukorra muutumist Rootsi ajal;</p> <p>2) mõistab luterluse mõju ning Rootsi aja tahtsust eesti kultuuri ja hariduse arengus, ajaloos ning tänapäeval;</p> <p>3) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid rüütelkond, reduktsioon, vakuraamat, piiblikonverentsid, Academia Gustaviana;</p> <p>4) teab, kes olid Bengt Gottfried Forselius, Gustav II Adolf, Johan Skytte ja Karl XI, ning iseloomustab nende tegevust</p>	<p>Vaimuelu ja kultuur: luterlus riigiusuna. Esimesed gümnaasiumid. Ülikooli asutamine Tartus.</p> <p>Rahvaharidus. Eestikeelse kirjasona levik.</p>		<p>pädevus. Ettevõtlikkuspädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia. Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.</p>
Oktoober-november	<p>1) Selgitab Põhjasõja põhjusi, tulemusi ja moju;</p> <p>2) iseloomustab Balti erikorda ning selle mõju Eesti arengule;</p> <p>3) analüüsib Euroopa valgustusideede mõju Eesti vaimuelule;</p> <p>4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Balti erikord, restitutsioon, asehalduskord, vennastekogud;</p> <p>5) teab, kes olid Karl XII, Peeter I, Katariina II, Anton Thor Helle ja August Wilhelm Hupel, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>II. Eesti 18. sajandil (10 t.). Põhjasõda: Põhjasõja põhjused, kulg ja tulemused. Rahvastikuprotsessid Eestis 16.–18. sajandil. Sõdade, haiguste, olmetingimuste ja näljahädade moju rahvastikule. Balti erikord: Vene keskvoim ja baltisaksa seisuslik omavalitsus. Talurahva oiguslik seisund ja majanduslik olukord. Asehalduskord. Vaimuelu 18. sajandil: baltisaksa kultuur ja talurahvakultuur. Rahvaharidus. Pietism ja valgustus.</p>	Kirjalik töö: Eesti 18. sajandil.	<p>Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Õpipädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus. Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.</p> <p>Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja</p>

				ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.
November- detsember	<p>1) Teab, kuidas muutus talurahva õiguslik seisund ja majanduslik olukord, ning selgitab majandusprotsesside ja talurahvaseaduste seoseid;</p> <p>2) mõistab ärkamisaja tähendust ja tähtsust ning selle mõju kodanikuühiskonna kujunemisele Eesti ajalooos;</p> <p>3) iseloomustab rahvusliku liikumise eeldusi ja seoseid Euroopaga;</p> <p>4) teab, mis olid tähtsamad rahvusliku liikumise ettevõtmised ning kes olid rahvusliku liikumise eestvedajad;</p> <p>5) analüüsib allikate alusel rahvusliku liikumise ettevõtmisi ja ideid; iseloomustab muutusi Eesti ühiskonnas ja ühiskondlik-poliitilise mõtte arengut 19. sajandi lõpul ning loob seoseid omariikluse kujunemisega; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid estofiil, ärkamisaeg, rahvuslik liikumine, venestamine, Aleksandrikool; teab, kes olid Friedrich Reinhold Kreutzwald, Johann Voldemar Jannsen, Jakob Hurt, Carl Robert Jakobson, Lydia Koidula ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>III. Eesti 19. sajandil (9 t.). Moderniseeruv Euroopa: industriaalühiskonna kujunemine, rahvuslik liikumine. Venemaa 19. sajandil . Talurahva vabanemine: pärisorjuse kaotamine Eestis. Talurahva omavalitsuse kujunemine. Talude päriseksostmine. Usuvahetusliikumine. Tööstuse areng. Erinevused Põhja- ja Louna-Eesti arengus. Ärkamisaeg: eelärkamisaeg. Estofiilid. Tartu ülikool 19. sajandil. Eesti haritlaskonna kujunemise algus. Seltsiliikumine. Tähtsamad rahvusliku liikumise ettevõtmised ja nende eestvedajad, erimeelsused eesmärkide saavutamisel. Moderniseeruv Eesti: majanduse areng. Raudteede ehitamine, selle mõju majanduslikule ja sotsiaalsele arengule. Suurtööstuse kujunemine. Põllumajanduse areng. Talurahva kihistumine. Ülevenemaaliste seaduste laienemine Eestile. Venestusaja mõju haridusele, kultuurile ja rahvuslikule liikumisele. Rahvusliku professionaalse kultuuri kujunemine.</p>		<p>Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Enesemääratluspädevus. Suhtluspädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia. Kunstiained. Kehaline kasvatus.</p> <p>Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>

<p>jaanuar</p>	<p>1) Teab, kuidas muutus talurahva õiguslik seisund ja majanduslik olukord, ning selgitab majandusprotsesside ja talurahvaseaduste seoseid; 2) mõistab ärkamisaja tähendust ja tähtsust ning selle mõju kodanikuhiskonna kujunemisele Eesti ajaloos; 3) iseloomustab rahvusliku liikumise eeldusi ja seoseid Euroopaga; 4) teab, mis olid tähtsamad rahvusliku liikumise ettevõtmised ning kes olid rahvusliku liikumise eestvedajad; 5) analüüsib allikate alusel rahvusliku liikumise ettevõtmisi ja ideid; 6) iseloomustab muutusi Eesti ühiskonnas ja ühiskondlik-poliitilise mõtte arengut 19. sajandi lõpul ning loob seoseid omariikluse kujunemisega; 7) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid estofiil, ärkamisaeg, rahvuslik liikumine, venestamine, Aleksandrikool; 8) teab, kes olid Friedrich Reinhold Kreutzwald, Johann Voldemar Jannsen, Jakob Hurt, Carl Robert Jakobson, Lydia Koidula ja Jaan Tonisson, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>IV. Eesti 20. sajandi algul (6 t.). Venemaa 20. sajandi algul. Moderniseeruv Eesti: majanduse areng. Raudteede ehitamine, selle mõju majanduslikule ja sotsiaalsele arengule. Suurtööstuse kujunemine. Põllumajanduse areng. Talurahva kihistumine. Ülevenemaaliste seaduste laienemine Eestile. Venestusaja mõju haridusele, kultuurile ja rahvuslikule liikumisele. Rahvusliku professionaalse kultuuri kujunemine. Uus rahvuslik tõus. Poliitilised rühmitused Eestis. 1905. aasta sündmused ja nende mõju ühiskonnale.</p>	<p>Kirjalik töö: Eesti 19. sajandil ja 20. sajandi algul</p>	<p>Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Enesemääratluspädevus. Suhtluspädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia. Kunstiained. Kehaline kasvatus.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Väärtused ja kõlblus.</p>
-----------------------	---	---	---	--